

با تأکید رئیس سازمان برنامه و بودجه بر ضرورت اختصاص یارانه به افراد نیازمند، احتمال تغییر در شیوه تخصیص کالابریک مطرح است؛ تغییری که در صورت تصمیم‌گیری دولت می‌تواند بر وضعیت دریافت‌کنندگان در دهک‌های پردرآمد اثر بگذارد. به گزارش ایسنا، اظهارات اخیر رئیس سازمان برنامه و بودجه درباره ضرورت هدایت منابع حمایتی به سمت اقشار نیازمند، بار دیگر موضوع دامنه مشمولان کالابریک را مطرح کرده است؛ ط‌ر‌ح‌ی‌ک‌ه در جریان اجرای آن، اعتبار یک میلیون تومانی برای تمامی خانوارها بدون در نظر گرفتن دهک درآمدی در نظر گرفته شد اما اکنون با افزایش ضرورت حمایت از برخی گروه‌های کم درآمد، بحث هدف‌مندتر شدن توزیع منابع آن نیز مورد توجه قرار گرفته است. در این راستا حمید پورمحمدی -رئیس سازمان برنامه و بودجه- در اظهارات اخیر خود با اشاره به محدودیت منابع کشور تأکید کرده که در شرایط کنونی، افرادی که از درآمد کافی برخوردارند نباید انتظار دریافت یارانه داشته باشند. او گفته او، هدف این است که منابع محدود دولت به افرادی برسد که واقعاً به حمایت نیاز دارند.

این اظهارات در شرایطی مطرح می‌شود که پیش‌تر از شناسایی حدود ۴۴ میلیون نفر از افراد نیازمند حمایت و ارسال پیامک برای تکمیل اطلاعات و پرسش‌نامه‌های مربوط به آنها خبر داده شده بود که بر اساس توضیحات پورمحمدی، اطلاعات این افراد بررسی و راستی‌آزمایی می‌شود و افرادی که واجد شرایط شناخته شوند، در ماه‌های آینده مشمول حمایت خواهند شد.

حمايت هدفمندتر

یکی از محورهای قابل توجه در اظهارات اخیر رئیس سازمان برنامه و بودجه، تأکید بر تفاوت میان افرادی است که به حمایت معیشتی نیاز دارند و کسانی که از درآمد کافی برای تأمین هزینه‌های زندگی برخوردارند. پورمحمدی با اشاره به اینکه ممکن است برخی خانوارها با مشکلات جدی مانند بیماری اعضای خانواده، دشواری تأمین هزینه تحصیل فرزندان، نداشتن سرپناه مناسب یا بیکاری مواجه باشند، بر ضرورت شناسایی دقیق‌تر این گروه‌ها تأکید کرده است.

این رویکرد می‌تواند نشانه‌ای از حرکت سیاست‌حمایتی دولت به سمت تخصیص هدفمندتر منابع باشد؛ به این معنا که به جای توزیع یکسان اعتبار میان همه گروه‌ها، وضعیت اقتصادی خانوارها و میزان نیاز آنها نقش بزرگ‌تری در تعیین مشمولان و سطح مطرح‌شده به‌تنهایی به معنای تصویب حذف کالابریک برای دهک‌های پردرآمد نیست و تاکنون، بر اساس اطلاعات مطرح‌شده در این زمینه، نمی‌توان درباره تعداد افراد احتمالی خارج‌شده از فهرست مشمولان یا زمان اجرای چنین تغییر اظهارنظر قطعی کرد.

دو سطح حمايت

در کنار بحث تغییر احتمالی دامنه مشمولان، موضوع افزایش اعتبار کالابریک برای گروه‌هایی از خانوارهای کم‌درآمد نیز مطرح است.

بر اساس سازوکار اعلام‌شده برای این حمایت، اعتبار یک میلیون تومانی مبنای پرداخت عمومی قرار گرفته و برای برخی گروه‌های نیازمند، اعتبار یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی در نظر گرفته شده است. در این چارچوب، تأیید اطلاعات و احراز شرایط خانوارهایی که در فرآیند شناسایی قرار گرفته‌اند، اهمیت ویژه‌ای دارد.

بنابراین، در پرداخت‌های پیش‌رو باید میان دو موضوع تفاوت قائل شد؛ نخست، ادامه پرداخت اعتبار یک میلیون تومانی به افرادی که مطابق ضوابط فعلی مشمول هستند و دوم، پرداخت اعتبار افزایش‌یافته به خانوارهای نیازمندی که پس از بررسی اطلاعات، استحقاق آنها تأیید می‌شود.

بازنگری در فهرست مشمولان

تأکید بر محدودیت منابع و ضرورت حمایت بیشتر از اقشار کم‌درآمد، این پرسش را مطرح می‌کند که آیا دولت در ادامه اجرای طرح، دامنه دریافت‌کنندگان کالابریک را نیز تغییر خواهد داد؟

اگر سیاست هدفمندسازی حمایت‌ها به بازنگری در فهرست مشمولان منجر شود، ممکن است وضعیت دریافت اعتبار برای بخشی از خانوارهای پردرآمد تغییر کند؛ اما تحقق این احتمال به تصمیم رسمی دولت، ضوابط تعیین‌شده و نحوه ارزیابی وضعیت اقتصادی خانوارها بستگی دارد.

از سوی دیگر، شناسایی افراد نیازمند و افزایش اعتبار حمایتی آنها، بدون تعیین معیارهای روشن و اطلاع‌رسانی دقیق درباره نحوه ارزیابی درآمد و دارایی خانوارها، می‌تواند پرسش‌هایی درباره چگونگی ورود به فهرست مشمولان یا خروج از آن ایجاد کند.

مسیر پیش‌روی کالابریک را باید در دو محور دنبال کرد؛ از یک سو تکمیل فرآیند شناسایی و راستی‌آزمایی افراد نیازمند و افزایش حمایت از گروه‌های واجد شرایط و از سوی دیگر، احتمال بازنگری در دامنه دریافت‌کنندگان اعتبار عمومی.

«آرمان ملی» درباره پیامدهای مصوبه‌های پرنوسان واردات خودرو گزارش می دهد

واردات خودرو در دور باطل تصمیمات

تحت تأثیر قرار داد.

محدودیت منابع ارزی؟

او ادامه داد: محدودیت منابع ارزی نیز بارها به عنوان مانعی جدی در برابر واردات خودرو مطرح شده است. استدلال این بوده که در شرایطی که تأمین ارز برای کالاهای اساسی و اقلام مورد نیاز معیشت خانوارها با محدودیت مواجه است، اختصاص منابع ارزی به واردات خودرو در اولویت قرار ندارد. علاوه لوکس تلقی شدن برخی خودروها و ضرورت جلوگیری از خروج ارز برای کالاهای غیرضروری نیز به مجموعه دلایل محدودکننده واردات اضافه شده است.

زنگنه توضیح داد: مجموع این ملاحظات نشان می‌دهد که سیاست واردات خودرو در ایران همواره میان چند هدف متفاوت حرکت کرده است؛ از تنظیم بازار و افزایش رقابت گرفته تا مدیریت منابع ارزی، کنترل مصرف سوخت و کسب درآمد برای دولت. مسئله اصلی آن است که این اهداف گاهی به جای تکمیل یکدیگر، در عمل در برابر هم قرار می‌گیرند.

خودروهای کم‌مصرف

او درباره مصوبه جدید تعرفه واردات خودرو گفت: بر اساس مصوبه مورد اشاره شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا و ابلاغ سازمان برنامه و بودجه، حقوق ورودی خودروهای بنزینی و هیبریدی به حداقل ۱۰۰ درصد رسیده است؛ تصمیمی که می‌تواند معادلات اقتصادی واردات این خودروها را تغییر دهد. این کارشناس اضافه کرد: افزایش حقوق ورودی، به‌طور مستقیم هزینه ورود خودرو به کشور را افزایش می‌دهد و در صورت انتقال این هزینه به قیمت نهایی، خودروهای وارداتی با قیمت بالاتری به دست مصرف‌کنندگان خواهند رسید. پیامد چنین تغییری صرفاً محدود به گران‌تر شدن خودرو نیست، بلکه می‌تواند بر

اقتصادی برای فعالان این حوزه امکان‌پذیر و برای مصرف‌کنندگان نیز قابل استفاده باشد. زنگنه توضیح داد: در مقابل، اگر اولویت اصلی کسب درآمد از محل واگذاری امتیاز و اختصاص آن به هزینه‌های دیگر دولت باشد، ممکن است شرایط به‌گونه‌ای تنظیم شود که درآمد مورد انتظار در اولویت قرار گیرد، حتی اگر این شرایط جذابیت اقتصادی واردات را کاهش دهد.

تصمیمات متغیر

این کارشناس معتقد است: تغییرات مکرر در سیاست واردات خودرو، علاوه بر آثار مستقیم اقتصادی، پیامد دیگری چون؛ کاهش قابلیت پیش‌بینی برای واردکنندگان، فعالان بازار و مصرف‌کنندگان را به دنبال خواهد داشت. در حقیقت تصمیم‌گیری درباره واردات خودرو به سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی مالی، تأمین ارز و پیش‌بینی قیمت نهایی وابسته است. وقتی قواعد اصلی این فرایند در فاصله‌های زمانی کوتاه تغییر می‌کند، امکان محاسبه هزینه و بازده کاهشی می‌باید و فعالان بازار نیز با احتیاط بیشتری وارد عمل می‌شوند. زنگنه اضافه کرد: در چنین شرایطی، حتی اعلام مجوزهای جدید واردات هم لزوماً به افزایش عرضه منجر نمی‌شود. واردکننده‌ای که از تغییر دوباره تعرفه‌ها یا محدودیت‌های ارزی نگران است، ممکن است از پذیرش ریسک خودداری کند. مصرف‌کننده نیز در فضای کم‌قیمت‌ها و مقررات ثابت ندارند، نمی‌تواند با اطمینان درباره خرید خودرو تصمیم بگیرد. این کارشناس خودرو هشدار داد: «این بی‌ثباتی در نهایت می‌تواند به تداوم انتظارات تورمی، تقویت رفتارهای واسطه‌گرانه و محدود ماندن رقابت در بازار منجر شود. در چنین فضایی، صرف‌اعلام یک مصوبه یا تعیین سقف درآمدی، برای تحقق اهداف سیاستی کافی نیست؛ بلکه ثبات مقررات و امکان اجرای عملی آنها اهمیت تعیین‌کننده دارد.

تدوین نقشه راه واردات

او خاطرنشان کرد: در نهایت، مسئله واردات خودرو تنها به تعیین یک تعرفه یا صدور مجوز جدید محدود نمی‌شود. آنچه بیش از هر چیز اهمیت دارد، وجود یک نقشه راه روشن است که در آن اهداف، ابزارها، منابع مالی و پیامدهای اقتصادی تصمیمات از ابتدا مشخص شده باشند. تا زمانی که این هماهنگی شکل نگیرد، هر تصمیم جدید ممکن است به جای حل مشکلات قبلی، به مجموعه‌ای از ابهام‌ها و محدودیت‌های تازه اضافه کند؛ وضعیتی که نه به تنظیم پایدار بازار خودرو کمک می‌کند، نه لزوماً مصرف سوخت را کاهش می‌دهد و نه تحقق درآمدهای پیش‌بینی‌شده برای حمایت معیشتی را تضمین خواهد کرد.

درآمدزایی و تنظیم بازار

او در پاسخ به این سوال که آیا واردات خودرو همچنان با هدف اصلی تنظیم بازار دنبال می‌شود یا اینکه درآمدزایی گفت: اگر هدف اصلی واردات، افزایش عرضه، کاهش انحصار و فراهم کردن امکان دسترسی به خودروهای متنوع‌تر باشد، سیاست‌گذار باید شرایطی ایجاد کند که واردات از نظر

رئیس بخش آزمایشگاه‌های مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور:

نگرانی از تجمع نیترات در گوجه‌فرنگی وجود ندارد

روانه مصرف می‌شود. انتشار اطلاعات متفاوت در فضای مجازی نیز سبب شده برخی نشانه‌های ظاهری گوجه‌فرنگی، از جمله وجود رگه‌های سفید و بافت سفت داخلی، به موضوع بحث درباره سلامت این محصول تبدیل شود.

کریم شهبازی - رئیس بخش آزمایشگاه‌های مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور - در گفت‌وگو با ایسنا، درباره احتمال تجمع نیترات در محصولات کشاورزی، به ویژه گوجه‌فرنگی، اظهار کرد: گیاهان از نظر ظرفیت تجمع نیترات با یکدیگر متفاوت هستند؛ به‌طوری‌که برخی محصولات مانند اسفناج و کلم ظرفیت بالایی برای تجمع نیترات دارند، در حالی که این ظرفیت در برخی دیگر از محصولات، به ویژه میوه‌ها، به‌طور طبیعی بسیار پایین است.

وی با بیان اینکه عوامل متعددی بر میزان تجمع نیترات در گیاهان تأثیرگذار است، افزود: نحوه مدیریت مصرف کود، میزان کود مورد استفاده، شرایط دمایی و میزان تابش نور خورشید از جمله عوامل هستند که می‌توانند بر میزان تجمع نیترات محصول کشاورزی اثر بگذارند. طی‌شش سال گذشته، تعداد زیادی از محصولات کشاورزی تولیدشده در نقاط مختلف کشور مورد بررسی و آنالیز قرار گرفته‌اند و در مجموع بیش از ۶۰۰۰ نمونه از محصولات کشاورزی ارزیابی شده که گوجه‌فرنگی نیز یکی از محصولات اصلی مورد مطالعه بوده است.

شهبازی ادامه داد: نکته مهم درباره گوجه‌فرنگی این است که این محصول ذاتاً ظرفیت بسیار پایینی برای تجمع نیترات دارد؛ موضوعی که در مطالعات و گزارش‌های علمی بین‌المللی نیز به اثبات رسیده است. نتایج بررسی‌های انجام‌شده در کشور نیز

نشان می‌دهد که تقریباً هیچ نگرانی درباره تجمع نیترات در گوجه‌فرنگی تولید داخل وجود ندارد و مصرف‌کنندگان نباید از این بابت نگران باشند.

وی در ادامه درباره احتمال تجمع نیترات در سایر محصولات کشاورزی توضیح داد: در برخی سبزیجات که به‌صورت مصرف می‌شوند، از جمله اسفناج، کرفس، کاهو و سبزی خوردن، احتمال تجمع نیترات بیشتر است و به همین دلیل در سطح جهانی نسبت به میزان نیترات این گروه از محصولات حساسیت بیشتری وجود دارد.

رئیس بخش آزمایشگاه‌های مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور با اشاره به شرایط اقلیمی ایران گفت: شرایط کشور از نظر میزان تابش آفتاب و دمای هوا به‌گونه‌ای است که می‌تواند در کاهش تجمع نیترات در محصولات کشاورزی مؤثر باشد. از سوی دیگر، میزان مصرف کود در ایران نیز به‌طور کلی کمتر از میانگین جهانی است و بر همین اساس، نگرانی جدی و فراگیری درباره تجمع نیترات در محصولات کشاورزی کشور وجود ندارد. ممکن است در برخی مزارع به‌صورت مودی و به دلیل مدیریت نامناسب یا مصرف غیراصولی کود، تجمع نیترات در محصولات مشاهده شود، اما این موارد را نمی‌توان به تمامی تولیدات کشاورزی کشور تعمیم داد.

وی با تأکید دوباره بر نتایج مطالعات انجام‌شده درباره گوجه‌فرنگی خاطرنشان کرد: با توجه به ویژگی طبیعی این محصول و نتایج بررسی‌های صورت‌گرفته در کشور، می‌توان با اطمینان گفت که نگرانی درباره تجمع نیترات در گوجه‌فرنگی تولید داخل وجود ندارد و مصرف‌کنندگان از این نظر نباید دغدغه‌ای داشته باشند.

سناریوهای پیش‌روی بازار مسکن

یک کارشناس بازار مسکن با اشاره به پیامدهای تداوم نااطمنانی‌های سیاسی و اقتصادی بر بازار مسکن گفت: ادامه وضعیت نه جنگ و نه صلح می‌تواند رکود تورمی بازار ملک را تشدید کند؛ بازاری که هم‌زمان با کاهش نقدشوندگی و افت سرمایه‌گذاری، با کاهش شدید قدرت خرید خانوارها و افزایش هزینه‌های ساخت مواجه است؛ به‌طوری‌که بر اساس برآوردها، یک کارمند عادی برای خرید یک خانه ۸۰ متری باید ۸۲ سال حقوقش را پس‌انداز کند. رسول قربان‌نژاد در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن تشریح سناریوهای پیش‌روی بازار مسکن اظهار کرد: آینده بازار مسکن به تحولات سیاسی و اقتصادی کشور وابسته است و هر یک از این سناریوها می‌تواند آثار متفاوتی بر نرخ ارز، جریان سرمایه و معاملات مسکن داشته باشد. وی افزود: در صورت دستیابی به توافق ممکن است فشار نرخ ارز در کوتاه‌مدت کاهش یابد و بخشی از التهاب بازارهای موازی فروکش کند. در چنین شرایطی، بخشی از منابع مالی فعال در بازارهایی مانند طلا، بازار سرمایه و خودرو می‌تواند به‌تدریج به سمت مسکن حرکت کند؛ هرچند انتقال این منابع به بازار مسکن به زمان نیاز دارد. این کارشناس بازار مسکن با اشاره به کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان گفت: کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران به آینده بازار، در کنار ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک، تمایل به سرمایه‌گذاری جدید را کاهش داده است. کاهش تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده در تهران نیز یکی از نشانه‌های این وضعیت است. بازار مسکن به‌تدریج نقدشوندگی خود را از دست داده و گردش سرمایه در آن کاهش یافته است. قربان‌نژاد ادامه داد: اگر توافقی حاصل نشود و کشور در وضعیت نه جنگ و نه صلح باقی بماند، احتمال تشدید رکود تورمی در بازار ملک وجود دارد. افزایش نقدینگی، فشارهای تورمی و رشد پلکانی نرخ ارز می‌تواند شرایط بازار را دشوارتر کند؛ درحالی‌که پیش‌صرفی بازار، یعنی خانوارهایی که برای سکونت به مسکن نیاز دارند، بیش از گذشته قدرت خرید خود را از دست می‌دهند. وی با بیان اینکه شاخص استطاعت خرید مسکن به سطح نگران‌کننده‌ای رسیده است، اظهار کرد: بر اساس برآورده مطرح‌شده، یک کارمند عادی برای خرید خانه‌ای ۸۰ متری باید حقوق خود را به مدت ۸۲ سال پس‌انداز کند. این وضعیت نشان می‌دهد که فاصله میان درآمد خانوارها و قیمت مسکن به‌شدت افزایش یافته است. این کارشناس مسکن تصریح کرد: افزایش نرخ ارز با فاصله زمانی در قیمت خرید و فروش مسکن منعکس می‌شود، اما بازار اجاره سریع‌تر واکنش نشان می‌دهد. در نتیجه خانوارهایی که درآمدشان متناسب با افزایش هزینه‌ها رشد نمی‌کند، ناچار می‌شوند به مناطق ارزان‌تر نقل مکان کنند. این روند، علاوه بر فشار اقتصادی، می‌تواند به کاهش کیفیت زندگی و افزایش ناامیدی و بی‌انگیزگی در جامعه منجر شود. قربان‌نژاد درباره سناریوهای وقوع جنگ نیز گفت: در چنین شرایطی، احتمال توقف معاملات و انجماد بازار وجود دارد و ممکن است تا روشن شدن وضعیت، رشد قیمت‌ها متوقف شود. با این حال، پیش‌بینی دقیق پیامدهای این سناریو به شدت و مدت زمان دیگری بستگی دارد.

ضرورت اصلاح الگوی ساخت‌وساز

وی با تأکید بر اینکه خروج از بحران مسکن به برنامه‌ریزی بلندمدت نیاز دارد، گفت: نمی‌توان انتظار داشت این بحران با راهکارهای یک‌ساله یا پنج‌ساله حل شود. به اعتقاد من، باید حداقل یک دوره ۱۰ ساله برای اصلاح ساختار بازار در نظر گرفت و پیش از اجرای اصلاحات اساسی، زمینه‌ثبات نسبی پارامترهای اقتصادی را فراهم کرد. این کارشناس بازار مسکن با انتقاد از تمرکز صرف بر افزایش تولید واحدهای مسکونی اظهار کرد: مسئله‌بازار مسکن تنها کمبود تولید نیست؛ بهداشت و عرضه نیز اهمیت دارند. بخشی از منابع مالی در املاک انباشته شده و از چرخه مولد اقتصاد خارج مانده است. بنابراین، باید سازوکارهایی ایجاد شود که این دارایی‌ها نقدشوندگی بیشتری پیدا کنند و امکان استفاده از سرمایه‌های خردمردم در تأمین مالی مسکن فراهم شود. قربان‌نژاد با اشاره به ظرفیت صندوق‌های املاک و مستغلات و صندوق‌های زمین و ساختمان افزود: بازار سرمایه ایران در زمینه تأمین مالی مسکن هنوز عمق کافی ندارد. درحالی‌که ارزش املاک در برخی خیابان‌ها و مناطق می‌تواند از ارزش بسیاری از شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه بیشتر باشد، این دارایی‌ها لزوماً به‌ویوایی اقتصاد کمک نمی‌کنند. تملک ملک به‌تنهایی نمی‌تواند جایگزین بهربرداری مولد از دارایی شود. وی تکنیکه‌کردن دارایی‌ها بر بستر بلاچین را یکی از راهکارهای قابل‌بررسی برای افزایش نقدشوندگی دانست و گفت: اسفناج‌ها از سرمایه‌های خرد و ایجاد ابزارهای مالی جدید می‌تواند امکان مشارکت طیف گسترده‌تری از مردم در سرمایه‌گذاری ملکی را فراهم کند. البته اجرای این روش به سازوکارهای حقوقی روشن و تعیین دقیق حقوق خریداران تونک نیاز دارد.

ناکامی پیش‌فروش مسکن

این کارشناس مسکن درباره ناکامی پیش‌فروش مسکن در ایران اظهار کرد: پیش‌فروش می‌تواند ابزار مناسبی برای تأمین مالی پروژه‌ها باشد. اما در اقتصادی با تورم بالا، برای سازنده و خریدار ریسک ایجاد می‌کند. افزایش هزینه‌های ساخت ممکن است قیمت تمام‌شده پروژه را از قیمت پیش‌فروش فراتر ببرد و توان سازنده برای تکمیل و تحویل واحدها کاهش دهد. قربان‌نژاد با تأکید بر ضرورت نظارت بر منابع حاصل از پیش‌فروش افزود: خریدار باید اطمینان داشته باشد که پول پرداختی او صرف همان پروژه می‌شود. استفاده از حساب‌های تضمینی یا امانی (Escrow Account) می‌تواند چنین اطمینانی ایجاد کند؛ به‌گونه‌ای که منابع حاصل از پیش‌فروش به حساب مشخصی واریز شود و برداشت از آن صرفاً برای هزینه‌های همان پروژه امکان‌پذیر باشد. وی ادامه داد: در برخی پروژه‌ها، سازنده بخشی از واحدها را پیش‌فروش می‌کند، اما منابع مالی را به خرید زمین یا ملک دیگری اختصاص می‌دهد. این اقدام می‌تواند موجب تأخیر در تکمیل پروژه و از بین رفتن سوددهی آن در شرایط تورمی شود. وزارت راه و شهرسازی و شهرداری تهران می‌توانند با ایجاد سازوکارهای نظارتی و بررسی میزان پیشرفت پروژه‌ها، به افزایش اعتماد مردم کمک کنند. البته ضوابط مورد استفاده در کشورهای دیگر باید متناسب با شرایط اقتصادی ایران بومی‌سازی شوند.